

SEÑISEI

Programa de Residència Inicial Docent de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Cofinançat per
la Unió Europea

Què és?

Per què?

A qui
s'adreça?

Com
s'articula?

Quan es
desplegarà?

Què és el Programa “Sensei”?

És una experiència de **capacitació professional pensada especialment per als docents novells de primer any**. Els prepara per ser més autònoms, i els aporta les eines clau per desenvolupar la seva tasca amb més impacte en l'alumnat i amb més qualitat docent al llarg de la seva vida professional.

El programa està dissenyat per a ser desenvolupat en **residència en un centre educatiu**, amb l'acompanyament d'una **mentoria**, i compta amb un **programa formatiu amb seminaris, experiències pràctiques, reflexió, codocència i feedback constant**.

Què és?

Per què?

A qui
s'adreça?

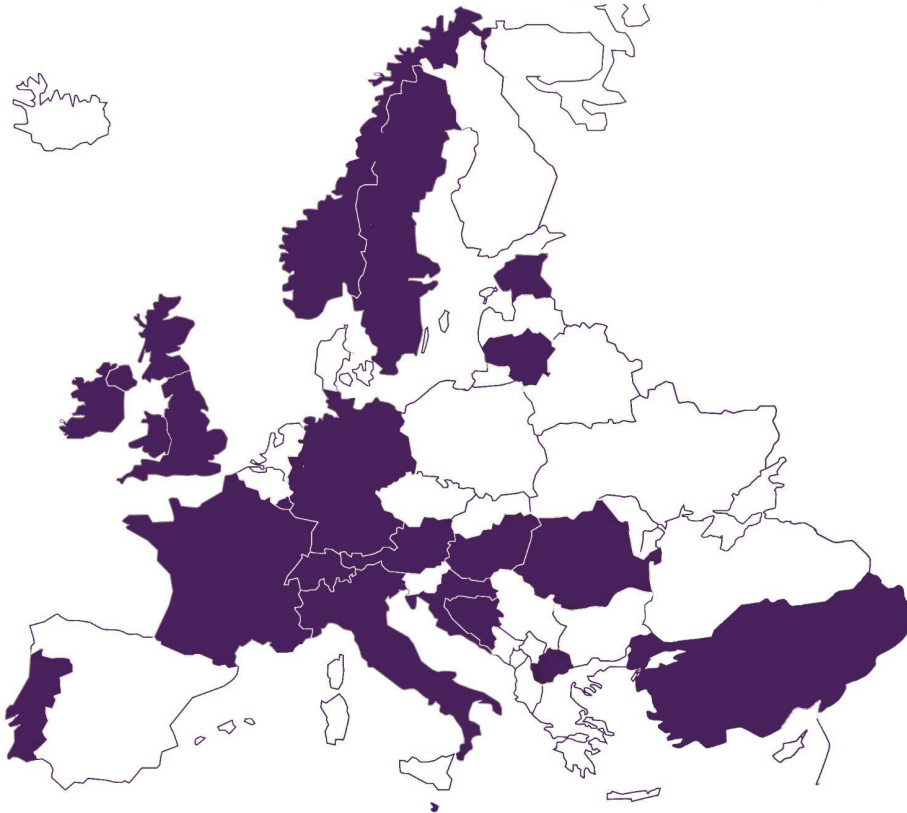
Com
s'articula?

Quan es
desplegarà?

A quines necessitats dona resposta?

- **Garantir que els docents assoleixen competències que són clau** per donar resposta als reptes del sistema educatiu català.
- **Millorar els resultats educatius globals del sistema.** Els països amb millors resultats educatius i més equitatius tenen programes de residència inicial docent.
- **Millora de la satisfacció laboral i el benestar docent.** L'assoliment de les competències professionals necessàries per assegurar un bon exercici de la funció docent, també pel que fa a les relacions socials en el centre, estan molt relacionats amb la satisfacció laboral.

Actualment, **19** dels 27 països de la UE ja tenen un Programa de pràctiques de 12 mesos o una **residència inicial docent**.

Què és?

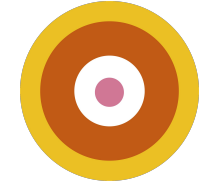
Per què?

A qui
s'adreça?

Com
s'articula?

Quan es
desplegarà?

Objectius del Programa

1. Acompanyar i donar suport al **docent novell** en el desenvolupament de la pràctica educativa en el marc d'una **cultura d'aprenentatge competencial**, col·laborativa i contínua basada en l'equitat, la innovació i la transformació social.
2. Assignar valor al centre com **entorn d'aprenentatge professionalitzador**.
3. Reconèixer i professionalitzar la tasca d'acompanyament en la **mentoria**.
4. Promoure l'**avaluació autoreguladora** de l'aprenentatge docent.
5. Impulsar la **col·laboració entre els agents** implicats en el desenvolupament professional del professorat.

Continguts del programa

El **pla de treball del docent novell** selecciona les **competències clau** per a l'inici de la tasca docent.

1 Context educatiu català. Integrar els trets identitaris del sistema educatiu català en el disseny i l'avaluació de l'acció educativa en el marc del projecte de centre.

2 Pràctiques d'aprenentatge. Desenvolupar pràctiques d'aprenentatge informades en l'evidència.

3 Gestió d'aula. Generar un clima d'aula per afavorir la participació, l'aprenentatge i el desenvolupament personal de l'alumnat.

4 Avaluació. Desenvolupar l'avaluació per a la presa de decisions de l'aprenentatge de l'alumnat.

5 Desenvolupament professional. Crèixer en una comunitat professional d'aprenentatge per ajudar al docent novell en el desenvolupament de la identitat docent.

6 Gestió socioemocional. Incorporar estratègies que afavoreixen un bon clima socioemocional per al benestar comú.

Marc de les competències professionals docents.

Què és?

Per què?

A qui
s'adreça?

Com
s'articula?

Quan es
desplegarà?

Aspectes clau del Programa

1. Es duu a terme en **60 centres formadors** seleccionats per les seves pràctiques i la seva capacitat formadora.
2. Paper central de **85 mentors docents en centre**, alliberats fins a un màxim de mitja jornada lectiva a qui se'ls reconeixerà 250 hores de formació.
3. S'ofereix voluntàriament a **500 docents novells de la borsa** (250 el curs 23-24 i 250 el curs 24-25) a partir de convocatòria pública anual.
4. El programa té els mateixos efectes que la superació del **Curs d'iniciació a la tasca docent**.
5. És un programa cofinançat per la Unió Europea en el marc del Programa de Catalunya 2023-2025 del Fons Social Europeu Plus, amb una taxa de cofinançament per part del **FSE del 95%**.

Fase experimental	Dos cursos 2023 - 2025
total docents novells	250
docents novells d'infantil i primària	150
docents novells secundària	100
centres del Programa	60
Escoles- IE	35
Instituts-IE	25
docents mentors	85

Què és?

Per què?

A qui
s'adreça?

Com
s'articula?

Quan es
desplegarà?

El programa està especialment pensat per als docents **sense experiència prèvia o inferior a 3 mesos** i, per tant, no haver participat en el curs i avaluació prevista a la normativa vigent per a interins novells.

Docent novell

- La participació en el Programa té **caràcter voluntari** i una durada d'**un curs escolar**.
- Publicació de la **convocatòria** per participar en el Programa al Portal de centres.
- Les places s'assignen d'acord amb les necessitats del sistema educatiu, criteris d'especialitat docent, d'equilibri territorial, de disponibilitat de centres i de docents mentors. Les sol·licituds s'ordenen atenent el **número d'ordre** que ocupa la persona en la **borsa de treball** de personal docent del Departament.

Què és?

Per què?

A qui
s'adreça?

Com
s'articula?

Quan es
desplegarà?

Docent novell

El personal participant que obté per primer cop un nomenament per a tot un curs escolar i participa en el Programa, quedarà **exempt de realitzar el curs d'iniciació** a la tasca docent en centres públics.

El programa preveu una part pràctica retribuïda de codocència, docència supervisada i altres activitats del centre. La **retribució és equivalent a mitja jornada docent** segons les taules retributives del personal docent de la Generalitat de Catalunya.

Model pedagògic híbrid, dual i personalitzat

Programa: formatiu i professionalitzador

- **Híbrid:** Combina entorns formatius presencials i virtuals.
- **Dual:** Amb un alt component de pràctica i aplicació en el context del centre capacitador.
- **Personalitzat:** Del procés d'aprenentatge del docents novells a partir de la seva experiència inicial, interessos i potencialitats.

Metodologies avançades:

- **Mentoria:** Pràctica educativa supervisada, cicles d'observació, feedback i metacognició per fer visible i autoregular el procés d'aprenentatge.
- **Codocència:** Disseny i posada en pràctica de situacions/processos d'aprenentatge entre novells i mentors i altres docents.
- **Aprenentatge entre iguals** entre els docents novells d'un mateix centre.
- **Comunitat d'aprenentatge professional.** Formacions grupals amb docents novells d'altres centres, dirigides per professionals externs i/o d'universitats.
- **Autoaprenentatge** per a la millora contínua.

Dedicació setmanal del personal docent novell

Personal docent novell de secundària

Dedicació setmanal retribuïda

Pràctica docent supervisada: 9 h

Activitats complementàries: 3h (guàrdies, equip docent....)

Total: 12 h

Dedicació setmanal activitats formatives del programa

Sessions de mentoria per a un aprenentatge docent: 3 h

Codocència: 5 h

Sessió preparació codocència: 1 h

Comunitat d'aprenentatge: 1 h

Aula virtual: 2 h

Total: 12 h

Altres activitats relacionades amb l'autoaprenentatge: 7h i 30 minuts

Personal docent novell d'infantil i primària

Dedicació setmanal retribuïda

Pràctica docent supervisada: 11:30 h

Activitats d'horari fix- complementàries: 3:30 h

Total: 15 h

Dedicació setmanal activitats formatives del programa

Sessions de mentoria per a un aprenentatge docent: 3 h

Codocència: 7 h

Sessió preparació codocència: 2 h

Comunitat d'aprenentatge: 1 h

Aula virtual: 2 h

Total: 15 h

Altres activitats relacionades amb l'autoaprenentatge: 7h i 30 minuts

Avaluació del docent novell

L'avaluació forma part procés d'aprenentatge del docent novell.

- **Formativa:** orientada a ajudar el docent novell en la construcció del coneixement.
- **Formadora:** afavoreix la presa de decisions i l'autoregulació dels aprenentatges. (carpeta d'aprenentatge digital docent).
- **Competencial:** identifica les àrees de millora i el progrés del docent novell amb un enfocament global, continuat i integrador.
- **Acreditativa:** propicia l'adquisició dels coneixements i l'assoliment de les competències professionals definides al pla de treball.

Comissió de seguiment i avaluació formada per:

- Presidència: un inspector o inspectora d'educació.
- Vocals: el director o la directora, el professorat mentor, altres agents educatius implicats en el programa.

Avaluació del docent novell

Sessions i informes trimestrals d'avaluació:

- Cicle d'observació amb retroacció: inspecció o direcció de centre i altres agents educatius.
- Supervisió documental: Carpeta d'aprenentatge digital amb evidències justificatives, Diari reflexiu de les comunitats d'aprenentatge i Autoinforme d'aprenentatge per a la millora de la tasca docent.
- Entrevista guiada a partir de l'anàlisi documental i concreció d'actuacions per a la millora.

Lliurament de l'**acta final d'avaluació** amb l'informe d'avaluació emès per la comissió de seguiment i avaluació al servei territorial / CEB.

- ➔ APTE: inscripció als sistemes d'informació de personal docent, amb efectes des de la data de finalització del programa de certificació de formació (250 hores) i d'innovació.
- ➔ NO APTE: aplicació del que s'estableix per als casos d'avaluació no positiva a l'apartat 4 de l'Annex 1 de la Resolució EDU/2637/2020, del 23 d'octubre, per les quals s'aproven les instruccions del curs d'iniciació, el període de prova inicial i la prova d'idoneïtat del personal interí docent.

La qualificació final té els mateixos efectes que el curs d'iniciació a la tasca docent en centres públics.

Centre: peça clau del Programa Sensei

Espai referent de la pràctica pedagògica en l'educació de l'alumnat:

- **organització saludable que aprèn,**
- compromís en el **desenvolupament personal i professional** del personal,
- orientació **a la millora i la innovació.**

- Desenvolupa una **cultura de la innovació basada en la recerca i l'avaluació** per a la millora dels aprenentatges.
- Genera **oportunitats per el desenvolupament professional** i promou el **lideratge pedagògic distribuït.**
- Fomenta els **enfocaments col·laboratius** per exercir la **professió docent i aprendre amb i de l'entorn.**
- Afavoreix l'**aprenentatge entre iguals** i la participació en **comunitats d'aprenentatge docent** per millorar les seves pràctiques i desenvolupar una cultura professional docent amb propòsit de millora col·lectiva.
- Orientació al **desenvolupament de les competències per a la vida** des de l'**equitat**, la **igualtat d'oportunitats** i la **justícia social**, en definitiva, la **personalització dels aprenentatges.**

Compromisos dels centres participants

- a. **Acord de corresponsabilitat** per desenvolupar el programa durant 2 cursos.
- b. **Docents mentors i el membre de l'equip directiu** que coordina l'aplicació del programa.
- c. **Organització, seguiment, coordinació** en el desenvolupament de les actuacions.
- d. Pla de formació del centre: transferència al claustre i **xarxa de centres**, amb vinculació al programa.
- e. **Gestió dels recursos** d'acord amb els criteris establerts i els principis d'equitat, eficàcia i eficiència..
- f. Incorporació de les actuacions del programa en la **programació general anual i en la memòria anual de centre**.
- g. Millora del funcionament del centre a partir de les **evidències obtingudes**.
- h. **Retiment de comptes** al claustre, al consell escolar i al servei territorial al final de cada curs.
- i. Elaboració de la **memòria d'avaluació en finalitzar el programa** (portal de centre).
- j. **Informació** a les persones destinatàries del cofinançament de l'actuació per part del FSE.
- k. **Col·laborar i facilitar la documentació requerida** durant l'exercici de les funcions de control i verificació de l'Autoritat d'Auditoria del Programa.

Recursos i reconeixement als centres

Recursos a disposició dels centres

- a. Orientació, assessorament i suport per a la concreció del programa en el centre.
- b. Formació de l'equip directiu, de l'equip de mentoria i dels docents col·laboradors.
- c. Creació de l'entorn virtual d'aprenentatge a la plataforma Odissea.
- d. Suport documental per a la gestió del programa.
- e. Entorn digital de comunicació i informació per a la difusió de pràctiques de referència
- f. Eines i instruments per a l'autoavaluació dinàmica dels centres participants.
- g. Creació i dinamització de xarxes de centres del programa.
- h. Altres recursos que es determinin, en funció de les disponibilitats pressupostàries

Reconeixement

- a. Publicació de les experiències innovadores i de referència avaluades i consolidades.
- b. Participació del centre en projectes de recerca i de transformació conjunts amb les universitats.
- c. Participació en les xarxes de centres del programa.
- d. Priorització del centres i del professorat implicat en altres iniciatives del Departament d'Educació.
- e. Reconeixement de la innovació pedagògica.
- f. Altres que es determinin.

Mentoria

Procés de **formació, acompanyament i suport expert** adreçat al docent en formació.

El/la docent mentor és el **referent personal i professional** del docent novell en el centre i, per tant, ha de tenir experiència contrastada en matèria d'acompanyament i formació.

Mentoria Onside, segons A. Hobson (2016)

O ffline - separada de la línia jeràrquica.

No avaluativa - dona suport sense jutjar.

S uport - a les necessitats psicològiques i al benestar dels mentorats.

I ndividualitzada - adaptada a les necessitats específiques i canviants del docent novell.

D esenvolupament - orientació a créixer.

E mpowerament - progrés en autonomia.

1. Desenvolupar les **competències** de mentorització i acompanyament
2. Acompanyar el docent novell en la construcció de la seva **identitat docent**
3. Capacitar el docent novell per al recull d'**evidències d'aprenentatge docent**

Les **competències** de la mentoria

1. **Coneixement i experiència en l'ensenyament-aprenentatge:** Comprendre amb profunditat pràctiques, metodologies i estratègies docents.
2. **Habilitats de comunicació:** Dominar estratègies comunicatives. Ser capaç d'escoltar activament, proporcionar comentaris i donar instruccions clares.
3. **Construcció de relacions:** Establir relacions basades en el respecte i l'empatia, generar confiança i seguretat en un clima emocional saludable.
4. **Habilitats de lideratge:** Modelar amb la pràctica. Proporcionar un feedback per aprendre dels errors i els encerts, per tal de facilitar l'adquisició de les competències professionals docents.
5. **Pensament analític i crític:** Guiatge amb evidències de la recerca i la pràctica educativa. Generar converses transformadores, preguntes indagadores i escolta activa.
6. **Professionalitat:** Observar, analitzar i reflexionar sobre la pràctica professional del docent novell. Guiar el docent novell en el treball col·laboratiu i cooperatiu en xarxa amb els diferents agents de la comunitat
7. **Aprenentatge continu:** Implicar el docent novell en el procés metacognitiu del seu aprenentatge professional. Promoure diferents estratègies de desenvolupament professional eficaç.

Recursos i reconeixement de la mentoria

Recursos

- Dedicació de **12 / 15 hores de la jornada laboral setmanal** al desenvolupament de les tasques de mentoria.
- L'horari del professorat mentor preveu una **reducció lectiva del 50% com a màxim**.
- Programa de capacitació i acompanyament** per al docent mentor.
- Orientacions i guies** per a l'exercici de la mentoria.
- Comunitats d'aprenentatge** de docents en mentoria.

Reconeixement de la tasca mentor

- Certificació de la **formació impartida** com a mentor.
- Certificació d'assistència i aprofitament** de la formació organitzada pel Departament d'Educació.
- Reconeixement de la **innovació pedagògica**.
- Priorització** dels docents mentors a participar en iniciatives i col·laboracions del Departament amb diverses entitats i institucions en l'àmbit de la recerca i la innovació.
- Participació en **projectes de recerca educativa** conjunts del Departament d'Educació amb les universitats, en el marc del Pla de recerca educativa.

Pla de capacitació del docent mentor

- Programa formatiu continu.
- Orientacions i guies per a l'exercici de la mentoria.
- Acompanyament per part d'experts i personal responsable del programa.
- Aprenentatge entre iguals: comunitats d'aprenentatge i comunitats de pràctica de docents en mentoria.

El docent mentor **disposarà d'una guia d'acompanyament a la mentoria** (pla de treball mensual del docent novell, marc de les competències, estratègies metodològiques avançades, rúbriques d'avaluació), així com d'una **caixa d'eines** (pautes sistematitzades per al cicle l'observació, converses constructives entre iguals, orientacions per a l'elaboració d'autoinformes, etc.).

Programa formatiu continu, desenvolupat en tres nivell de gradació:

1

Iniciació

Formació intensiva d'una durada de 45 h.

2

Desenvolupament

Participació en una **comunitat d'aprenentatge**. Paral·lelament es fa un seguiment de les actuacions en mentoria i codocència en centre.

3

Consolidació

Professionalització amb altres docents mentors del seu nivell, participant en la **comunitat de pràctica** de docents mentors consolidats.

Dedicació setmanal del personal docent mentor

Personal docent mentor de secundària (12 hores setmanals)

Reducció lectiva amb l'alumnat fins a un màxim del 50%
Activitats complementàries orientatives: 2h-3h (guàrdies, equip docent...)

Distribució de la dedicació setmanal dedicada a la mentoria

Sessions de mentoria per a un aprenentatge docent: 5 h;
3 h individual+2 h mentoria grupal, en aquest espai també es poden preparar sessions d'observació i feedback mensuals
Codocència, observació i feedback: 3 h; 1 h a l'aula de cada docent novell, mensualment en aquest espai es farà observació
Preparació i coordinació amb la persona referent de territori del Programa: 1 h
Coordinació del Programa i amb altres docents col·laboradors: 1 h
Comunitat d'aprenentatge: 2 h (les hores s'acumulen a una sessió mensual de comunitat)

Personal docent mentor d'infantil i primària (15 hores setmanals)

Reducció lectiva amb l'alumnat fins a un màxim del 50%
Activitats complementàries orientatives: 2:30 h-3:30 h

Distribució de la dedicació setmanal dedicada a la mentoria

Sessions de mentoria per a un aprenentatge docent: 5 h;
3 h individual+2 h mentoria grupal, en aquest espai també es poden preparar sessions d'observació i feedback mensuals
Codocència, observació i feedback: 6 h; 1 h a l'aula de cada docent novell, mensualment en aquest espai es farà observació
Preparació i coordinació amb la persona referent de territori del Programa: 1 h
Coordinació del Programa i amb altres docents col·laboradors: 1 h
Comunitat d'aprenentatge: 2 h (les hores s'acumulen a una sessió mensual de comunitat)

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
**Direcció General d'Innovació,
Digitalització, Currículum i Llengües**

gencat.cat